

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en genfremsættelse af et beslutningsforslag fremsat den 12. oktober 1977 (Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne sp. 1700, tillæg A sp. 579).

Forslagets formål er at sikre, at de enkelte institutioner, der er af meget forskellig standard i de enkelte amter, inden udlægningen i 1980 bringes på et ensartet niveau i overensstemmelse med åndssvage-loven af 1959. Det sigter ikke på, at hovedvægten lægges på modernisering af utidssvarende bygninger. Men for at amterne ikke skal modtage et fallitbo fra staten, må der iværksættes en langsigtet planlægning for institutionerne, der sikrer en forbedring af standarden, der kan modvirke de senere års nedskæringer, og hvortil også staten forpligtes til at yde sit bidrag. Det må endvidere tilstræbes, at det er en ensartet forsyng, der afleveres til amterne uden forringelser de steder, hvor standarden er rimelig god.

Der må igangsættes erstatningsbyggeri for nedlagte bo-områder, og der må etableres pensionater og kollektivboliger, hvor udlusede åndssvage klienter sikres trygge sociale omgivelser, således at tilbagevendende til institution undgås.

Endvidere må der sikres udbygning af tidssvarende aflastningsmuligheder for hjemmeboende åndssvage medborgere.

Ved en tidligere behandling af forslaget i folketingets socialudvalg blev det dokumenteret, at der skal ansættes mindst 700 flere personer inden for åndssvageforsorgen, hvis loven af 1959 om forsyng for åndssvage skal overholdes med hensyn til beskæftigelse og undervisning på boinstitutionerne. Det forhold, at denne lov ophæves pr. 1. januar 1980, kan ikke betyde, at forpligtelsen til at leve op til denne lovs standardmålsætning ophører, da det ved udlægningen udtrykkeligt blev præciseret, at udlægningen skal være neutral med hensyn til standard på udlægningstidspunktet.

Der er behov for udvidet åbningstid i børnehave- og fritidssektoren, hvilket betyder et øget personalebehov. Der er behov for et antal hjemmekonsulenter til hjemmeboende eller udlusede åndssvage klienter, og de bør være til stede allerede i udlægningsfasen.

Brugere og personale bør sikres reel indflydelse på den langsigtede planlægning af centerskolernes fremtid, også efter den første 5 års periodes udløb, for at sikre, at planlægningen bliver realistisk og hensigtsmæssig.

Endelig sigter forslaget mod en afskaffelse af en fordelingsnøgle udelukkende efter et alderskriterium. Dette kvantitative kriterium har medført reelle nedskæringer af forsyngens standard ved de store centralinstitutioner, fordi det ikke i tilstrækkeligt omfang tager kvalitative hensyn til det stedse tungere klientel. Dette fører til en undervurdering af behovet og giver sig udtryk i fejlagtige prognoser over personalenormeringen i forhold til klientudviklingen.

Forslagsstillerne forudsætter, at der sker en udvidelse af uddannelseskapaciteten af omsorgsassistenten. Uanset om forsyngen ligger i amternes eller statens regie, er der behov for en større personaleindsats. En tilstrækkelig uddannelseskapacitet vil derfor føre til, at der opstår flaskehalse, der kan forhindre en senere forbedring af standarden.

Vedtagelsen af bevillingen på 30 mill. kr. på finansloven 1978 betød, at standardforringelser i forhold til 1976 forhindredes. Men allerede inden da var der gennemført nedskæringer i forhold til niveauet i første halvdel af 70'erne, hvor ombudsmanden i en række rapporter stærkt kritiserede forholdene inden for åndssvageforsorgen. Ombudsmandens seneste rapport fra institutionen Ebberødgård viser, at forsyngen endnu ikke er forbedret i tilstrækkeligt omfang, og at den endnu ikke lever op til den nu 20 år gamle lov om åndssvageforsorg.